

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **A. A.**, narozený X.
státní příslušnost Republika Uzbekistán
bytem X.
zastoupený Mgr. Markem Eichlerem, advokátem
sídlem Nekázanka 888/20, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2024, č. j. OAM-288/ZA-ZA11-ZA17-R3-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2024, č. j. OAM-288/ZA-ZA11-ZA17-R3-2018, kterým bylo rozhodnuto, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

II. Žalobní body

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

2. Žalobce v podané žalobě namítal, že žalovaný nerespektoval rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2023, č. j. 13 Az 10/2022-38, kterým mu byla uložena povinnost posoudit, jaká bude v Uzbekistánu jeho situace jako neúspěšného žadatele o mezinárodní ochranu. Žalovaný tak učinil jedinou větou, a to: „*Osobám navracejících se z ekonomických cest zpět do vlasti nic nehrozí a ani nejsou poznatky, že by měli nějakým obtížím čelit samotní žadatelé o mezinárodní ochranu.*“ Soudem vytýkané absenci posouzení žalovaný věnoval jedinou větu, což nelze považovat za přezkoumatelné a dostatečné.
3. Dále žalobce pokládal posouzení jednotlivých důvodů pro udělení mezinárodní ochrany za zcela nedostatečné. Žalovaný porušil zásadu materiální pravdy, protože nedostatečně zjistil skutečný stav věci, respektive skutkový stav vyložil nesprávně a dospěl k chybným závěrům.
4. Žalovaný pochybil, když žalobci neudělil azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu kvůli nuceným pracím a s nimi související perzekuci. Podle žalovaného jsou nucené práce v Uzbekistánu zakázané, ale stále k nim dochází. Žalovaný sám uvedl, že došlo k 102 000 případům nedobrovolných prací. Nezabýval se ani splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu, ačkoli žalobci hrozí vážná újma a ponižující zacházení kvůli nucené práci. Rozhodnutí žalovaného ve vztahu k § 12 písm. b) a § 14 odst. 2 písm. b) zákona o azylu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalobce uvedl v rámci správního řízení, že se obává hrozby pronásledování, utlačování a nelidského zacházení, které může vyústit v uvěznění, což žalovaný dostatečně nezkontroloval.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný trval na správnosti svého rozhodnutí, protože zjistil skutečný stav věci, případ posoudil ve všech souvislostech, zabýval se všemi žalobcem uvedenými skutečnostmi a opatřil si potřebné podklady. Podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dostatečně přezkoumal v předchozím řízení a soud její nepřiznání ve všech formách aproboval. Žalovaný se měl pouze věnovat udělení doplňkové ochrany kvůli potenciálnímu postihu za podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce neměl během svého pobytu ve vlasti žádné problémy s uzbekými státními složkami v míře odpovídající mučení nebo nelidskému a ponižujícímu zacházení či trestání. Od návštěv policie v září 2016 do února 2017 nadále pobýval doma bez jakýchkoli problémů, poté odjel do X. za prací, kde také až do doby vycestování neměl žádné obtíže. Žalovaný se zabýval pravidly pro vycestování občanů Uzbekistánu a jejich návratem zpět do vlasti z hlediska porušení zásady non-refoulement. Podle starších informací Ministerstva zahraničních věcí ČR z let 2017, 2019 a 2020 nehrozí osobám, které nepožádaly o mezinárodní ochranu, žádné nebezpečí, neúspěšní žadatelé však mohou být sledováni policií a diskriminováni. S nástupem nového uzbekého prezidenta v roce 2016 se poměry v Uzbekistánu začaly rozvolňovat. Na základě recentních informací o zemi původu ve vztahu k žádosti o mezinárodní ochranu má žalovaný obavy žalobce za překonané. Osobám navracejícím se z ekonomických cest zpět do vlasti nic nehrozí a nejsou ani poznatky, že by měli žadatelé o mezinárodní ochranu čelit nějakým obtížím (srov. Informace MZV ČR ze dne 9. 1. 2023). Sama okolnost, že v některé zemi dochází k mučení, ještě neznamená, že by takto mělo být jednáno s každým občanem zadrženým policií. Žalobcův případ postrádá politické nebo jiné azylově citlivé aspekty. Vzhledem k jeho profilu a okolnostem případu je rozumné se domnívat, že uzbeké státní složky nebudou o žalobce projevoval zájem. Podání žádosti o mezinárodní ochranu neslouží k řešení pobytových situací. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

6. Žalobce podal dne 2. 4. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany a dne 5. 4. 2018 poskytl k této žádosti následující údaje. Je státním příslušníkem Uzbekistánu, X. národnosti, mluví rusky a uzbecky. Je X., ale nevyznává konkrétní X. Není členem žádné politické strany nebo skupiny, nikdy se politicky neangažoval. Dne 1. 6. 2017 přicestoval do České republiky (dále jen „ČR“) přes Bělorusko a Polsko na lotyšské vízum. Měl české vízum během let 2017 a 2018. Dříve o mezinárodní ochranu nežádal. Je zdravý. O mezinárodní ochranu požádal, protože před dvěma nebo třemi lety po něm správce vesnice chtěl, aby odjel zdarma sklízet bavlnu. Nemohl odjet kvůli nemocné X. a správce na něj podal stížnost pro hrubé chování. Byl předvolán na policii a chtěli ho uvěznit, proto vycestoval z Uzbekistánu.
7. Dne 5. 4. 2018 se uskutečnil pohovor se žalobcem. Uvedl, že v září 2016 mu volala manželka do práce, aby nemocnou X. odvezl do nemocnice, protože sanitka dlouho nejela. Při cestě domů potkal správce vesnice, který mu uložil, aby šel hned sbírat bavlnu. Sběr bavlny trvá asi 20 dní, poté sběrače odvezou a přijedou další. Žalobce řekl správci, že má nemocnou X., ten mu nevěřil, začal na něj křičet, že si vymýšlí, tak mu žalobce sprostě vynadal. X. byla pět dní v nemocnici a žalobce poté chtěl odjet na sběr bavlny, ale správce ho již nechťel vzít a oznámil policii, že ho žalobce veřejně zostudil. Žalobce byl předvolán na místní policii, kde sdělil důvody, proč nemohl odjet na sběr bavlny. Podle místní policie vyhrožoval správci, a proto ho musí uvěznit. Žalobce odpověděl, že má svědky na to, že správci nevyhrožoval. Nevěřili mu a řekli, aby přišel následující den, kdy se situace opakovala. Poté měl jít na policejní oddělení příslušné pro rajon. Vysvětlil jim situaci a oni se ho zeptali, proč se v roce 2015 neúčastnil sběru bavlny. Řekli mu, že se záměrně neúčastní sběru, a vyhrožovali mu vězením na dva až tři roky. Vězením mu vyhrožovala policie příslušná pro rajon, nikoli místní policie. Na místní policii byl poprvé předvolán kolem 20. 9. 2017. Sběru bavlny v roce 2015 se neúčastnil, protože se mimo domov věnoval svému podnikání s X. Policie svoje výhrůžky vězením ničím nezdůvodnila. Na nikoho se kvůli svým problémům neobrátil, protože policisté a správce vesnice patří do jedné skupiny lidí. Vláda za sběr vyplácí peníze a oni si je nechávají. S vyřízením víza neměl problémy. V ČR získal vízum strpění. Neví, proč mu byl pobyt zrušen. Neopustil ČR, protože má obavy z toho, že ho policie potrestá kvůli odmítnutí sběru bavlny. Nechce v ČR zůstat trvale, věří, že se situace doma změní. Jiné potíže ve vlasti neměl.
8. Dne 10. 4. 2018 se uskutečnil doplňující pohovor, kdy žadatel upřesnil, že sběru bavlny se musí zúčastnit jedna osoba z rodiny, v roce 2015 odjela na sběr žalobcova X., která však po týdně onemocněla, žalobce se sběru nemohl zúčastnit z pracovních důvodů, což mu však v roce 2016 správce vyčetl. Člověk se nemusí sběru bavlny účastnit z vážných zdravotních důvodů, žalobce byl zdravý a X. nemoc správce nezajímala. V prvním pohovoru sdělil nesprávné datum, byl předvolán na policii na 20. 9. 2016 a v září 2017 již byl v ČR. Místní policie žalobci sdělila, že se záměrně neúčastnil sběru bavlny a negativně tím ovlivňoval sousedy, a proto postoupila věc policii příslušné pro rajon. Po incidentech odcestoval v únoru 2017 do X., kde pracoval, vozil X. do jiných rajonů, než odjel do zahraničí. Od konce září 2016 do odjezdu do X. v únoru 2017 už jiné problémy neměl. Nedostal žádné předvolání. Policie se snaží lidem znepríjemnit život a donutit je ke sběru bavlny, ale neseписuje žádné předvolání, protože sběr bavlny je oficiálně dobrovolný. V případě vycestování se obává, že jej policie bude opět chtít předvolávat a znepríjemňovat mu život.

Je možné, že mu podstrčí drogy a uvězní ho. Nemohou ho uvěznit za odmítnutí sběru bavlny, ale nepřímo ano. Správce a policie potřebují dát lidem najevo, že se musí účastnit sběru bavlny, jinak budou potrestáni.

9. Žalovaný shromáždil zprávy o zemi původu, a to Informaci OAMP – Uzbekistán: Bezpečnostní a politická situace v zemi, stav: květen 2018 ze dne 15. 5. 2018, Informaci MZV ČR, č. j. 119896/2017-LPTP – Uzbekistán: Výjezd ze země, pobyt v zahraničí a návrat státních občanů Uzbekistánu do vlasti ze dne 22. 11. 2017, zpráva Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických – Uzbekistán: Zpráva o dodržování lidských práv v roce 2017 ze dne 20. 4. 2018, zpráva Freedom House – Svoboda ve světě 2018 – Uzbekistán z ledna 2018, Informace Amnesty International – Uzbekistán: Výroční zpráva Amnesty International 2018 ze dne 22. 2. 2018, Informace Human Rights Watch – Uzbekistán: Výroční zpráva Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018.
10. Žalovaný následně vydal první rozhodnutí ve věci dne 24. 9. 2018, č. j. OAM-288/ZA-ZA11-P17-2018, kterým neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobce se proti tomuto rozhodnutí bránil žalobou. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 9. 2020, č. j. 1 Az 62/2018-47, žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 317/2020-28, zrušil výrok I. a II. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 9. 2020, č. j. 1 Az 62/2018-47, a zrušil také rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 24. 9. 2018, č. j. OAM-288/ZA-ZA11-P17-2018, a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
11. Nejvyšší správní soud uložil žalovanému, aby dostatečně zjistil skutkový stav, aby bylo možné dojít k přesvědčivému závěru, zda žalobci mohou být v důsledku odmítnutí výkonu nucených prací připisovány určité politické názory či přesvědčení, případně zda na něj může být pohlíženo jako na člena určité sociální skupiny. Žalovaný se měl blíže zabývat podmínkami výkonu nucených prací v Uzbekistánu, jaké tresty za odmítnutí jejich výkonu žalobci hrozí, a zda tyto tresty nemohou dosahovat intenzity pronásledování, a to i ve svém souběhu. Pokud by žalovaný dospěl k závěru, že žalobci pronásledování z azylově relevantního důvodu nehrozí, byl povinen znovu posoudit, zda mu při návratu do Uzbekistánu nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy.
12. Žalovaný v dalším řízení shromáždil následující zprávy o zemi původu: Informace norského Centra informací o zemích původu (LANDINFO) – Uzbekistán: Změny v oblasti lidských práv ze dne 20. 12. 2019, Informace OAMP – Uzbekistán: Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav: únor 2021 ze dne 25. 2. 2021, Informace MZV ČR, č. j. 106865-6/2021-LPTP – Uzbekistán: Možnosti vycestování občanů Uzbekistánu do zahraničí a návratu zpět do vlasti, Registrace u zastupitelského úřadu v zahraničí, Žádost o azyl v zahraničí, Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti ze dne 20. 4. 2021, Informace MZV ČR, č. j. 119515-6/2021-LPTP, ze dne 30. 6. 2021 a Informace MZV ČR, č. j. 119515-14/2021-LPTP ze dne 21. 7. 2021 – Uzbekistán: Obava z nucené práce při sběru bavlny, zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA – Uzbekistán: Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2020 ze dne 30. 3. 2021.

13. Žalovaný vydal druhé rozhodnutí ve věci dne 17. 1. 2022, č. j. OAM-288/ZA-ZA11-P15-R2-2018, kterým neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žalobu a Městský soud v Praze svým rozsudkem ze dne 30. 8. 2023, č. j. 13 Az 10/2022-38, zrušil rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Podle soudu žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci a žalobní námitky nebyly důvodné, soud ale byl nad rámec žalobních bodů povinen respektovat mezinárodní závazky ČR, kam patří i zásada non-refoulement. Žalobce již nemohl využít ochrany podle zákona o pobytu cizinců, protože byl vyhoštěn. Neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti mohou hrozit výsledky Službou národní bezpečnosti, hrozí jim diskriminace nebo i vězení. Ve věznicích v Uzbekistánu dochází k mučení. Když podle zpráv o zemi původu hrozí žalobci ve vlasti za podání žádosti o mezinárodní ochranu vězení a zároveň v uzbeckých věznicích běžně dochází k mučení, mohlo by dojít k porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
14. V dalším řízení žalovaný shromáždil další zprávy o zemi původu: Informace OAMP – Uzbekistán: Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav: březen 2023 ze dne 3. 3. 2023, Informace MZV ČR, č. j. 135612/2022-LPTP – Uzbekistán: Možnosti vycestování občanů Uzbekistánu do zahraničí a návratu zpět do vlasti, Registrace u zastupitelského úřadu v zahraničí, Žádost o azyl v zahraničí, Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti ze dne 9. 1. 2023, Informace MZV ČR, č. j. 109131/2022-LPTP – Uzbekistán: Činnost policie ve vztahu k ochraně práv občanů, Činnost úřadu ombudsmana ze dne 16. 5. 2022, Informace MZV ČR, č. j. 131894-6/2024-MZV/LPTP – Uzbekistán: Pozbytí občanství Republiky Uzbekistán, Postavení osob bez státní příslušnosti ze dne 10. 1. 2024, Informace Human Rights Watch – Uzbekistán: Výroční zpráva Human Rights Watch 2024 ze dne 18. 1. 2024.
15. Žalovaný poté ve věci vydal třetí rozhodnutí dne 10. 4. 2024, č. j. OAM-288/ZA-ZA11-ZA17-R3-2018. Mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu nebyla udělena. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že žalobce nevyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Nebyly naplněny ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný, který byl vázán zrušujícím rozsudkem, si obstaral nové podklady a zabýval se otázkou, zda může být žalobci v důsledku odmítnutí účasti na nucených pracích v Uzbekistánu připisováno politické přesvědčení či zda lze na osoby, které vykonávají nebo odmítly nucené práce, pohlížet jako na sociální skupinu. Podle Informací MZV ČR ze dne 30. 6. 2021 a ze dne 21. 7. 2021 dochází k případům nucené práce při sběru bavlny na lokální úrovni, nucená práce je však oficiálně zakázána a centrální moc proti ní vystupuje. Místní činitelé, kteří nucenou práci tolerují nebo organizují, jsou trestáni snížením platu nebo důtkou. Uzbecký prezident v březnu 2020 podepsal dekret rušící státní kvóty pro sběr bavlny. V loňském roce bylo podle sdělení Státní inspekce práce odhaleno 650 případů nucené práce při sběru bavlny a osmnácti lokálními úředníky byly uděleny pokuty v celkové výši 20 000 USD. Sběr bavlny je regionální záležitostí (netýká se Taškentu či jiných velkých měst), oficiální počet v roce 2020 je 650 případů nucené práce při sběru bavlny, po nástupu současného prezidenta toto číslo klesá. Nucené práce jsou zakázané a za jejich odmítnutí nelze udělit sankci, nýbrž sankcionováni jsou ti úředníci, kteří nutili občany ke sběru bavlny. Podle zprávy MZV USA týkající se dodržování lidských práv v Uzbekistánu za rok 2020 zákon zakazuje všechny formy nucené nebo povinné práce

kromě trestu za trestné činy loupeže, podvodu nebo daňového úniku. Inspektoři Ministerstva práce mají pravomoc vymáhat dodržování zákonů proti nucené práci. Nadále se objevují zprávy, že místní činitelé nutí učitele, studenty, zaměstnance soukromých podniků a další osoby pracovat na stavbách, v zemědělství mimo bavlnářství a uklízet veřejná prostranství. Vláda zintenzivnila své snahy potírat všechny formy nucené práce a zrušila státní výrobní kvóty pro každoroční sklizeň bavlny, proto místní činitelé již nenesou odpovědnost za zajištění dostatečné pracovní síly pro splnění výrobních cílů stanovených pro sklizeň. Mezinárodní organizace práce při každoroční sklizni bavlny nezjistila žádné důkazy o systémové či systematické nucené práci, ale odhaduje, že došlo k 102 000 jednotlivým případům nedobrovolné práce, což představuje významný pokles v porovnání s předchozími roky. Využití nucené práce je trestáno pokutou, následná porušení zákona jsou kvalifikována jako trestný čin. Vláda přiznávala existenci problému s nucenou prací a vyhledávala pomoc s jeho odstraněním. Žalovaný shrnul, že výkon nucených prací při sběru bavlny byl po nástupu nového prezidenta oficiálně zakázán a byla přijata konkrétní opatření k jejich potírání, např. zrušení státních kvót, privatizace bavlnářství a sankcionování místních činitelů za porušování zákazu. Odmítnutí výkonu nucené práce rozhodně nelze považovat za jednání, kvůli němuž by žalobce jako příslušník určité sociální skupiny měl pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu v případě návratu do vlasti. Situace se zvrátila a rozvolnila, což žalobce několikrát antcipoval v pohovorech. Autoritářské poměry se rozvolňují zejména v ekonomických oblastech (sběr bavlny, pracovní migrace do zahraničí atd.). V Uzbekistánu je volný pohyb osob uvnitř i mimo stát. Žalobci nemůže být v důsledku odmítnutí účasti na nucených pracích při sběru bavlny připisováno žádné politické přesvědčení a ani na něj nelze pohlížet jako na člena určité sociální skupiny. Závěry žalovaného ohledně posouzení této otázky soud při posledním posouzení případu nijak nezpochybnil.

16. Při posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany žalovaný konstatoval, že žalobce neuvedl žádnou okolnost, kvůli které by mu v případě návratu do vlasti hrozil trest smrti nebo poprava. V Uzbekistánu není možné udělit trest smrti za žádný trestný čin. Při posouzení, zda žalobci nehrozí mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, žalovaný připustil, že jednání příslušníků uzbeké policie kvůli neúčasti na sklizni bavlny sice představovalo potíže s uzbekými státními orgány, ale nelze je označit za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Žalobce nebyl terčem žádného násilí, a i když mu bylo vyhrožováno uvězněním, nebyl oficiálně z ničeho obviněn a ani trestně stíhán. Od návštěv na policii v září 2016 do února 2017 pobýval doma a neměl žádné další problémy, poté odcestoval do X., kde se také nesetkal s žádnými obtížemi. Žalovaný podotkl, že žalobce odjel do X. za prací, z čehož je patrný ekonomický motiv, který s vysokou pravděpodobností žalobce vedl i k vycestování do Evropské unie. Žalobcovy důvody pro vycestování byly ekonomické a v době odjezdu z vlasti již žádné problémy s policií neměl.
17. Žalovaný se zabýval i pravidly pro vycestování občanů Uzbekistánu a jejich návratem z hlediska porušení zásady non-refoulement. Podle bodu 24 rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2023, č. j. 13 Az 10/2022-38, osobám navracejícím se do Uzbekistánu nehrozí žádné nebezpečí, ale jen pokud v zahraničí nepožádaly o mezinárodní ochranu, protože v tom případě mohou být sledovány policií a hrozí jim diskriminace (srov. Informace MZV z let 2017, 2019 a 2020). Žalovaný zdůraznil, že s nástupem nového prezidenta v roce 2016 se poměry v Uzbekistánu začaly rozvolňovat, v roce 2020 byla

zrušena řada opatření svazujících tamní občany. Došlo k liberalizaci ekonomické sféry a podpory ekonomické migrace do zahraničí. Byla zrušena povinná participace na sběru bavlny, zesílena vymahatelnost práv, případy mučení a špatného zacházení ze strany policistů byly vyšetřovány. Zprávy MZV poskytují periodický obraz o situaci v zemi. Žalobce v roce 2017 opustil svou vlast, ve které stále žije jeho rodina včetně dětí. Podle recentních zpráv o zemi původu považoval žalovaný důvody žalobcovy žádosti již několik let za překonané. Osobám navracejícím se z ekonomických cest do vlasti nic nehrozí a nejsou poznatky o tom, že by měli nějakým obtížím čelit samotní žadatelé o mezinárodní ochranu. Okolnost, že v některé zemi dochází k mučení, neznamená, že by takové jednání mělo postihnout každého tamního občana. V Uzbekistánu je mučení stále problémem, který se nedaří účinně vyšetřovat. Vzhledem k profilu žalobce a jeho problémům není pravděpodobné, že právě jeho konkrétně by mělo postihnout mučení nebo špatné zacházení. V žalobcově případě chybí politické a jiné azylově citlivé motivy a sběr bavlny již není povinný. Z těchto důvodů je nepravděpodobné, že by s žalobcem mělo být jednáno výše uvedeným způsobem. Podle žalovaného v případě návratu žalobce nebude vzbuzovat zájem. Pokud by s ním přesto bylo policejními složkami špatně zacházeno, může se obrátit na příslušné orgány. Z těchto důvodů žalovaný neudělil doplňkovou ochranu podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

18. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu žalobcem uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), rozhodl bez nařízení jednání, neboť s takovým postupem účastníci souhlasili. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
19. Žalobce předně namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno. Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztáhnout jej i na případy, kdy se správní orgán, resp. soud, podstatou námitky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se (toliko) dílčího nedostatku odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy, opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat. V projednávaném případě odůvodnění rozhodnutí tyto vady rozhodně vytknout nelze, když žalovaný se situací žalobce zabýval podrobně a v rozhodnutí vysvětlil, jakými úvahami při rozhodování byl veden, napadené rozhodnutí popisuje podrobně situaci žalobce a okolnosti jeho azylového příběhu, závěry žalovaného vycházejí z obsahu spisu a jsou logicky a přesvědčivě vysvětleny, rozhodnutí tedy přezkoumatelné je.
20. Soud dále připomíná, že obsah, rozsah a kvalita žaloby předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy žaloba kusá, předurčuje tím nejen rozsah

přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud nemusí a ani nemůže domýšlet argumenty za žalobce. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, jakož i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, či ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, a usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, či ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

21. Žalobce sice v žalobě namítá nesprávné posouzení své žádosti ve vztahu k § 12 písm. b) a § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, zároveň však jediný věcný argument proti rozsáhlému a podrobnému zdůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že počet případů nedobrovolných prací považuje za vysoký a že odůvodnění situace neúspěšných žadatelů o azyl je pouze stručné. Žalobce však ohledně tohoto aspektu neuvádí, co mu hrozí, na základě čeho hrozby dovozuje, ani v čem by měly být zprávy použité žalovaným nesprávné.
22. Pokud jde o obavy z nucené práce, Městský soud v Praze ve svém zrušujícím rozsudku ze dne 30. 8. 2023, č. j. 13 Az 10/2022-38, uvedl, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci a žalobní námitky nebyly důvodné, žalovaný tedy postupoval správně, pokud při nezměněné situaci přijal i obdobné závěry ve vztahu k této otázce. Hodnocení žalovaného i v nyní projednávaném případě ob stojí. Soud zjistil, že součástí správního spisu je Informace Human Rights Watch – Uzbekistán: Výroční zpráva Human Rights Watch 2024 ze dne 18. 1. 2024, která k této otázce uvádí: *„Nezávislí pozorovatelé, kteří sledují sklizeň bavlny, již druhý po sobě jdoucí rok nenalezli žádné důkazy o systematické, vládou nařízené nucené práci. Nadále se vyskytovaly ojedinělé případy nucené práce a vydírání na bavlníkových polích.“* Žalovaný na tuto zprávu v napadeném rozhodnutí nepoukázal, nicméně tato zpráva je součástí správního spisu, byla také výslovně zmíněna mezi podklady k vydání rozhodnutí, se kterými se žalobce měl možnost seznámit. Žalovaný ve svém odůvodnění vycházel ze starší Informace MZV ČR z 30. 6. 2021, která obsahuje poznatky o zlepšující se situaci, také na základě ní mohl dospět ke správnému závěru, že obavy z nucené práce již nejsou aktuální, resp. že neexistuje přiměřená pravděpodobnost (budoucího pronásledování), či reálného nebezpečí vážné újmy ve vztahu k podmínkám udělení doplňkové ochrany ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82. Aktuální zpráva Informace Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2024 tyto závěry potvrzuje. Pokud jde o žalobcem namítané odhadované vysoké počty jednotlivých případů nedobrovolné práce, jde o údaje k roku 2020, vyplývají ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 30. 3. 2021, nelze je již považovat za aktuální (novější zprávy tato čísla již neobsahují). Také nelze přehlédnout, že zpráva Informace MZV ČR z 30. 6. 2021 uvádí podstatně nižší čísla, inspekci bylo odhaleno 650 případů a zabývala se 165 stížnostmi na nucenou práci, bylo uděleno 18 pokut úředníkům. Také lze poukázat pro úplnost na skutečnost, že žalobce se před odchodem z vlasti zdržoval z důvodu podnikání v X., této oblasti se pak nucený sběr bavlny dle citované zprávy netýká vůbec.
23. K obdobným závěrům ve vztahu k nucené práci spočívající ve sběru bavlny v Uzbekistánu dospěl zdejší soud i v rozsudku ze dne 29. 9. 2022, č. j. 19 Az 15/2021-29, kde konstatoval, že mezinárodní nevládní organizace Uzbek Forum (2020) na svých stránkách informovala dne 10. 3. 2022 o tom, že organizace Cotton Campaign oznámila, že ukončuje

výzvu k celosvětovému bojkotu uzbecké bavlny. Oznámení přišlo v době, kdy Uzbeké fórum pro lidská práva (Uzbek Forum for Human Rights), zveřejnilo svou zprávu, podle níž při sklizni v roce 2021 nedošlo k nucené práci nařízené centrální vládou. Ředitelka Uzbekého fóra pro lidská práva uvedla, že se jedná o průlom v ukončení systematické, státem vynucované nucené práce (<https://www.uzbekforum.org/cotton-campaign-ends-its-call-for-a-global-boycott-of-cotton-from-uzbekistan/>). Obdobné závěry k otázce nucených prací pak zaujal zdejší soud i v rozsudku ze dne 1. 11. 2023, č. j. 20 Az 18/2022-54.

24. Žalobce také namítal, že žalovaný se příliš stručně vypořádal s posouzením situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Uzbekistánu. Soud konstatuje, že argumentace žalovaného je sice stručná, je však logická a bez obtíží lze jeho úvahy přezkoumat. Žalovaný si byl vědom, že je povinen se řídit závazným právním názorem Městského soudu v Praze, v návaznosti na pokyny soudu si obstaral novou Informaci MZV ČR ze dne 9. 1. 2023, č. j. 135612/2022-LPTP, týkající se návratové situace, a posoudil ji v kontextu ostatních zpráv o zemi původu obsažených ve spisu. Žalovaný uzavřel, že osobám navracejícím se z ekonomických cest zpět do vlasti nic nehrozí a nejsou poznatky o tom, že by žadatelé o mezinárodní ochranu měli čelit nějakým obtížím. Žalobcovy problémy se týkaly povinného sběru bavlny a již nejsou aktuální. Žalobcův případ neobsahuje politické či jiné azylově citlivé aspekty.
25. Soud s argumentací žalovaného souhlasí a konstatuje, že od roku 2018, kdy bylo řízení o žádosti o mezinárodní ochranu zahájeno, si žalovaný postupně obstarával novější zprávy o zemi původu týkající se návratu neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu. Z těchto informací je zjevné, jak se situace proměňuje v průběhu let, tento aspekt je zároveň třeba posuzovat v kontextu celkové situace v Uzbekistánu. Informace MZV ČR ze dne 22. 11. 2017 uváděla ohledně situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu následující: „Dle legislativy žádný postih ani nebezpečí nehrozí. Uzbeké orgány výběrově vyslýchají osoby, které se vrátily ze zahraničí. Lze si představit problémy při vydávání výjezdního povolení, které sice legislativa nepředpokládá, ale neoficiální informace hovoří o tom, že pokud někdo neposkytne dostatečné informace o svém předchozím pobytu v zahraničí, není mu výjezdní povolení uděleno nebo obnoveno, i když jsou formálně splněny všechny podmínky k jeho vydání.“ Podle novější Informace MZV ČR ze dne 20. 4. 2021 „Po návratu takovým osobám mohou hrozit výsledky Státní bezpečnosti, nutnost zdůvodnit, proč byla podána žádost o azyl apod., nelze vyloučit diskriminaci např. při hledání zaměstnání nebo i vězení. Nejsme však schopni specifikovat, jak často k takovým jevům dochází. Nemáme žádné informace o uvěznění neúspěšného azylanta po návratu do Uzbekistánu.“ Městský soud v Praze tuto část zprávy o zemi původu shledal jako problematickou ve vztahu k principu non-refoulement a zrušil druhé rozhodnutí ve věci. Žalovaný si v následném řízení opatřil nejaktuálnější Informaci MZV ČR ze dne 9. 1. 2023, podle které „ZÚ Taškent nemá informace o občanech Uzbekistánu po jejich návratu do Uzbekistánu, kteří neúspěšně žádali v zahraničí o mezinárodní ochranu a ani o těch, jejichž žádosti nebyly založeny na azylově relevantních důvodech. Ze strany státních orgánů těmto osobám dle našich poznatků nic nehrozí. [...] ZÚ Taškent nejsou známy ani z jeho úřední činnosti a ani z médií případy, z nichž by se dalo usuzovat na situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, jejichž žádosti nebyly založeny na azylově relevantních důvodech, po jejich návratu do Uzbekistánu. ZÚ Taškent není znám žádný právní předpis, na základě kterého by hrozil těmto osobám nějaký postih ze strany státních orgánů. ZÚ Taškent se nedomnívá, že by těmto osobám hrozilo nějaké nebezpečí ze strany soukromých osob z důvodu podání žádosti o mezinárodní

ochranu v zahraničí. ZÚ Taškent nemá poznatky o diskriminaci ze strany státních orgánů z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí, nemůže ji ale vyloučit. [...] ZÚ Taškent nemá žádné informace o diskriminaci úspěšného ani neúspěšného azylanta po návratu do Uzbekistánu, není tedy schopen odpovědět na rozdíl v přístupu k nim.“ Ze zprávy též vyplývá, že se uzbecké úřady centralizovaně nezaměřují na občany Uzbekistánu, kteří se po dlouhodobém pobytu v zahraničí vrátili zpět do vlasti, ledaže by se jednalo o určitou hledanou, resp. sledovanou osobu. Uzbecké úřady se obzvláště obávají osob s tendencí k terorismu či islámskému radikalismu.

26. Je zřejmé, že Zastupitelský úřad v Taškentu sleduje situaci neúspěšných žadatelů dlouhodobě, čerpá informace z oficiálních i neoficiálních zdrojů a z médií. Z opatrnosti nečiní absolutní závěry, ale nelze přehlédnout, že v letech 2017 a 2021 výslovně upozorňoval na konkrétní rizika hrozící žadatelům o mezinárodní ochranu, která se však ve zprávě ze dne 9. 1. 2023 již neobjevují. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, „informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ Soud nemůže v tomto ohledu žalovanému nic vytknout, protože opatřené podklady odpovídají těmto požadavkům. Žalovaný rozhodl v souladu s nejnovější zprávou o zemi původu, podle které žalobci nehrozí v případě návratu do vlasti riziko v souvislosti s podáním žádosti o mezinárodní ochranu. V žalobcově případě se nenachází žádná okolnost, která by představovala důvod pro zadržení nebo uvěznění v Uzbekistánu, protože žalobce kromě podávání vysvětlení na policii kvůli sběru bavlňy neměl žádné problémy a po těchto incidentech žil v Uzbekistánu dalších přibližně osm měsíců bez sebemenších problémů, žádné sklony k terorismu či islámskému radikalismu nebyly tvrzeny. Soud se proto dále nezabývá situací ohledně problematického vězeňského systému v Uzbekistánu, protože není pro žalobcův případ relevantní.
27. Stručnější posouzení žalovaným souvisí se skutečností, že žalobce ohledně této otázky nic konkrétního po celou dobu řízení neuváděl, konkrétní důvody, proč by tato otázka měla být posouzena odlišně, neuvádí ani v podané žalobě.
28. Soud též dodává, že současná judikatura klade v případě posuzování obav uzbeckých občanů z návratu do vlasti vyšší důraz na posouzení situace osob nařčených z islámského extremismu, což není případ žalobce (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2024, č. j. 5 Azs 256/2023-69), v ostatních případech již zvláštní pozornost návratu neúspěšných žadatelů o azyl věnována není.
29. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
30. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu,

Shodu s prvopisem potvrzuje M. T., DiS.

se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. srpna 2024

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně